

सन २०१६-२०१७ या शैक्षणिक वर्षापासून +२ स्तरावरील द्विलक्षी अभ्यासक्रमाच्या नवीन/अधिकच्या तुकड्यांना कायमस्वरूपी विनाअनुदान तत्वावर सुरु करण्यास मान्यता देणेबाबत.(कपोल विद्यानिधी ट्रस्टचे कपोल विद्यानिधी ट्रस्टचे जितेन मोदी ज्युनिअर कॉलेज ऑफ सायन्स अँड कॉमर्स, कांदिवली (प.) मुंबई-६७)

महाराष्ट्र शासन

कौशल्य विकास व उद्योजकता विभाग

शासन निर्णय क्रमांक : व्हीओसी-२०१७/प्र.क्र. १७०/व्यशि-४,

मंत्रालय विस्तार (खोली क्र.४३५), ४ था मजला

हुतात्मा राजगुरु चौक, मादाम कामा रोड, मुंबई - ४०० ०३२.

दिनांक : २२ जानेवारी, २०१८

संदर्भ :

- १) उच्च व तंत्र शिक्षण विभाग, शासन निर्णय क्रमांक : व्हीओसी-२०११/११४७/प्र. क्र. ५/व्यशि-४, दिनांक १३/१/२०११
- २) संचालक, व्यवसाय शिक्षण व प्रशिक्षण संचालनालय, महाराष्ट्र राज्य, मुंबई यांचे पत्र क्रमांक : ८/ व्हीओसी/२२०३/२०१७-१८/२२५, दिनांक ५/१२/२०१७

प्रस्तावना :

डॉ. कोठारी आयोगाच्या १९६४ च्या शिफारशीनुसार अधिकाधिक युवकांना विविध व्यवसायांचे प्रशिक्षण देण्याच्या दृष्टीने १९७८-७९ पासून राज्यात व्यवसाय विषयांची ३०% व्याप्ती असलेले, +२ स्तरावरील द्विलक्षी व्यवसाय अभ्यासक्रम सुरु करण्यांत आले. सद्यःस्थितीत तांत्रिक/वाणिज्य/कृषी/मत्स्य या गटातील एकूण १६ द्विलक्षी व्यवसाय अभ्यासक्रम राबवित येतात. सदर अभ्यासक्रम घेणा-या विद्यार्थ्यांना अभियांत्रिकी शाखेमध्ये प्रवेशाच्या चांगल्या संधी उपलब्ध आहेत. त्याच बरोबर अभियांत्रिकी विद्याशाखेमधील पदविकेच्या (Diploma) द्वितीय वर्षामध्ये प्रवेशाची सुविधा उपलब्ध असल्यामुळे या अभ्यासक्रमाकडे विद्यार्थ्यांचा मोठा प्रतिसाद आहे. कपोल विद्यानिधी ट्रस्टचे कपोल विद्यानिधी ट्रस्टचे जितेन मोदी ज्युनिअर कॉलेज ऑफ सायन्स अँड कॉमर्स, कांदिवली (प.) मुंबई-६७ या संस्थेने सन २०१६-१७ सत्रामध्ये २५ प्रशिक्षणार्थ्यांना द्विलक्षी अभ्यासक्रम (कॉम्प्युटर सायन्स) या विषयास अनधिकृत प्रवेश दिलेला आहे. सदर संस्थेचा प्रस्ताव संदर्भ क्र. १ च्या शासन निर्णयान्वये निर्धारित केलेल्या विहित कार्यपद्धतीनुसार प्राप्त झालेला नाही. सदर संस्थेने महाराष्ट्र शासन राजपत्र असाधारण भाग-४ मधील सन २०१३ चा महाराष्ट्र अधिनियम क्र. २०, दि. २१/८/२०१३ चा भंग केला आहे. असे संचालक (व्यशि प्रशि) यांनी त्यांचे संदर्भ क्र. २ च्या पत्रान्वये कळविले आहे. तथापि, २५ प्रशिक्षणार्थ्यांचे हित लक्षात घेवून सदर संस्थेकडून रुपये एक लाख दंड आकारून संस्थेने २०१६-१७ या शैक्षणिक वर्षापासून सुरु केलेल्या कॉम्प्युटर सायन्स या विषयाच्या एका तुकडीस कार्यत्तर मान्यता देण्याची बाब शासनाच्या विचाराधीन होती.

शासन निर्णय:-

शासन आता याद्वारे, कपोल विद्यानिधी ट्रस्टचे कपोल विद्यानिधी ट्रस्टचे जितेन मोदी ज्युनिअर कॉलेज ऑफ सायन्स अँड कॉमर्स, कांदिवली (प.) मुंबई-६७ या संस्थेस कॉम्प्युटर सायन्स हा विषय १ तुकडीमध्ये शैक्षणिक वर्ष २०१६-१७ पासून शिकविण्यास महाराष्ट्र शासन राजपत्र असाधारण भाग-४ मधील सन २०१३ चा

महाराष्ट्र अधिनियम क्र. २०, दि. २१/८/२०१३ चा भंग केला आहे. त्यानुसार सदर अधिनियमातील भाग-४ पोट कलम-१ नुसार रु. १ लाख दंडात्मक रक्कम वसूल करण्याच्या अटीवर तसेच खालील अटी व शर्तीच्या अधिन राहून मान्यता देत आहे.

अटी व शर्ती.

१. संबंधित संस्थेस माध्यमिक शाळा संहिता १९८१ मध्ये नमूद केलेल्या सर्व अटी व शर्तीची पूर्तता करणे बंधनकारक राहिल.
२. मान्य अभ्यासक्रमांच्या नवीन / अधिकच्या तुकड्या सुरु करण्यास कायमस्वरूपी विनाअनुदानित तत्वावर मान्यता दिली असली तरीही, भविष्यात कोणत्याही प्रकारचे अनुदान अथवा आर्थिक मदत देण्यांत येणार नाही.
३. मान्य अभ्यासक्रम राबविणा-या संस्थांना शासन / संचालनालय / संचालनालयाच्या अखत्यारितील संबंधित कार्यालये यांच्या कडून वेळोवेळी निर्गमित होणा-या आदेशांचे पालन करणे बंधनकारक राहिल.
४. शासनाने वेळोवेळी निश्चित केलेले शिक्षण शुल्क विद्यार्थ्यांकडून आकारणे संस्थेस बंधनकारक राहिल.
५. “कायमस्वरूपी विनाअनुदान तत्वावर मान्यता मिळालेले +२ स्तरावरील द्विलक्षी व्यवसाय अभ्यासक्रम” असा सुचना फलक संस्थांनी दर्शनी भागावर लावणे बंधनकारक राहिल. सुचना फलकावर अभ्यासक्रमांच्या मंजूर तुकड्यांची संख्या व मंजूर प्रवेश क्षमता याचा उल्लेख करण्यात यावा.
६. मान्यतेचे आदेश निर्गमित झाल्यानंतर संबंधित संस्थेने मंजूर अभ्यासक्रमासाठी मानकानुसार आवश्यक असलेल्या सर्व पायाभूत सुविधा एक महिन्याच्या कालावधी मध्ये उपलब्ध करणे बंधनकारक राहिल.
७. सदर अभ्यासक्रमांना कायमस्वरूपी विनाअनुदान तत्वावर मान्यता देण्यात आल्यामुळे या अभ्यासक्रमा-करिता संस्थेने नियुक्त केलेल्या सर्व कर्मचारी वर्गाची सेवा / वेतन व तदनुषंगिक बाबींची जबाबदारी सर्वस्वी संबंधित संस्थेची राहिल, याबाबत शासन कोणतीही जबाबदारी घेणार नाही.
८. मंजूर अभ्यासक्रमांकरिता आवश्यक कर्मचा-यांच्या नियुक्त्या, त्याची किमान शैक्षणिक अर्हता, अनुभव याबाबत संस्थेने महाराष्ट्र खाजगी शाळांतील कर्मचारी (सेवेच्या शर्ती) नियमावली १९८१ मधील तरतुदीनुसार तसेच शासनाने वेळोवेळी निर्गमित केलेल्या आदेशानुसार कार्यवाही करण्यात यावी.
९. भविष्यात सदरचे अभ्यासक्रम बंद करण्याबाबत किंवा त्यात काही बदल करण्याबाबत शासनाने निर्णय घेतल्यास तो विनाअट, विनाविलंब संस्थेने अंमलात आणणे आवश्यक राहिल.
१०. अभ्यासक्रमांच्या मंजूर तुकड्यांमधील प्रवेशाकरिता शासनाने वेळोवेळी निर्गमित केलेले सामाजिक/समांतर आरक्षण व इतर नियमांचे संस्थांनी काटेकोरपणे पालन करावे व गुणानुक्रमे प्रवेश देण्यांत यावे.

११. अभ्यासक्रमांना मंजूरी मिळाल्यानंतर सदर अभ्यासक्रम संस्थेस सुरु केल्याबाबतची माहिती संस्थेने महाराष्ट्र राज्य माध्यमिक व उच्च माध्यमिक परिक्षा मंडळास तात्काळ द्यावी, त्याबाबतची अनुषंगिक कार्यवाही करावी.
१२. मान्यता देण्यात आलेल्या अभ्यासक्रमाच्या अधिकच्या / नवीन तुकड्यांची प्रवेश क्षमता प्रती तुकडी ५० असून शैक्षणिक वर्ष २०१७-१८ नंतरचे मंजूर प्रवेशक्षमतेच्या ५०% पेक्षा कमी प्रवेश झाल्यास अशा तुकड्या सुरु ठेवण्याकरिता संबंधित जिल्हा व्यवसाय शिक्षण व प्रशिक्षण अधिकारी यांची परवानगी घेणे बंधनकारक राहिल. त्याचप्रमाणे सलग ०३ शैक्षणिक वर्षांमध्ये मंजूर प्रवेशक्षमतेच्या ५०% पेक्षा कमी प्रवेश झाल्यास सदर अभ्यासक्रमाची तुकडी बंद करण्याची कार्यवाही करण्यात येईल.
१३. संबंधित संस्थेने त्यांच्याकडे भाषा / जीवशास्त्र इत्यादी विषयाचे शिक्षक, मंजूर केलेल्या द्विलक्षी अभ्यासक्रमाच्या तुकडीमुळे अतिरिक्त ठरणार नाहीत याची खातरजमा करूनच विद्यार्थ्यांना प्रवेश द्यावा.
१४. शैक्षणिक गुणवत्ता वाढविण्यासाठी उपरोक्त अटी व शर्तीमध्ये बदल करण्याचे किंवा नविन अटी व शर्ती अंतर्भूत करण्याचे अधिकार शासनाचे राहतील .
१५. +२ स्तरावरील द्विलक्षी व्यवसाय अभ्यासक्रमाच्या तुकड्यामध्ये विद्यार्थ्यांना प्रवेश देण्यापुर्वी संचालक यांचेकडून स्थानिक स्तरावर समिती नेमुन समितीच्या सर्वंकष निरीक्षणानुसार प्राप्त अहवालाप्रमाणे संचालनालयाच्या परवानगीने प्रवेश देण्यात यावेत. तदनंतर सर्व संबंधित संस्थांकडून शासनाने विहीत केलेले सर्व निकष व अटी/शर्तीची पूर्तता होत असल्याबाबत संचालक यांनी सातत्याने निरीक्षण करून आढावा घेण्यात यावा.
१६. + २ स्तरावरील द्विलक्षी व्यवसाय अभ्यासक्रमांना मान्यता देण्यात आलेल्या संस्थेने शासन आदेशाच्या दिनांकापासून दोन वर्ष कालावधीत अभ्यासक्रम सुरु न केल्यास, व्यवसाय अभ्यासक्रम मान्यता आपोआप संपुष्टात येईल, याची संबंधित संस्थेने नोंद घ्यावी.
१७. व्यवसाय अभ्यासक्रमांतर्गत मंजूर व्यवसाय अभ्यासक्रमाच्या / मंजूर तुकडीनुसार प्रवेशक्षमतेपेक्षा अतिरिक्त अनधिकृत प्रवेश केल्यास शासनाने सन २०१३ या महाराष्ट्र अधिनियम क्रमांक २० राजपत्र दिनांक २१.०८.२०१३ रोजी प्रसिध्द झालेल्या अधिनियमान्वये अनधिकृत संस्था स्थापन करण्यास अथवा अनधिकृत पाठयक्रम सुरु करण्यास मनाई करण्यात आलेली आहे, याची संबंधित संस्थेने नोंद घ्यावी.
१८. सदर संस्थेकडून रुपये एक लाख दंडाची रक्कम संचालक, व्यवसाय शिक्षण व प्रशिक्षण यांनी वसूल करावी.

शैक्षणिक वर्ष २०१६-२०१७ मध्ये मान्यता दिलेल्या सदर संस्थेने व्यवसाय अभ्यासक्रम सुरु केलेले, अभ्यासक्रम निहाय प्रवेशित विद्यार्थी संख्या याबाबतची माहिती संचालक, व्यवसाय शिक्षण यांनी शासनास दिनांक २०/३/२०१८ पर्यंत सादर करावी.

सदर शासन निर्णय महाराष्ट्र शासनाच्या www.maharashtra.gov.in या संकेतस्थळावर उपलब्ध करण्यात आला असून त्याचा सांकेतांक क्र. २०१८०१२२१२२४५२६३०३ असा आहे. हा आदेश डिजिटल स्वाक्षरीने साक्षांकित करून काढण्यात येत आहे.

महाराष्ट्राचे राज्यपाल यांच्या आदेशानुसार व नावाने.

(कैलास ढाकणे)

कक्ष अधिकारी, महाराष्ट्र शासन

प्रत,

- १) संचालक, व्यवसाय शिक्षण व प्रशिक्षण संचालनालय, मुंबई-१
- २) सहसंचालक, व्यवसाय शिक्षण व प्रशिक्षण, प्रादेशिक कार्यालय, मुंबई
- ३) मा.प्रधान सचिव, शालेय शिक्षण व क्रिडा विभाग यांचे स्वीय सहायक.
- ४) मा. सचिव, कौशल्य विकास व उद्योजकता विभाग यांचे वरिष्ठ स्वीय सहायक.
- ५) मा. विरोधी पक्षनेता, विधान परिषद, महाराष्ट्र विधानमंडळ सचिवालय, मुंबई
- ६) मा. विरोधी पक्षनेता, विधान सभा, महाराष्ट्र विधानमंडळ सचिवालय, मुंबई
- ७) उप सचिव, कौशल्य विकास व उद्योजकता विभाग, यांचे स्वीय सहायक.
- ८) मा. मंत्री (कौ.वि.व उ.) यांचे खाजगी सचिव यांना माहितीसाठी सादर.
- ९) मा. राज्यमंत्री (कौ.वि.व उ.) यांचे खाजगी सचिव यांना माहितीसाठी सादर.
- १०) विभागीय शिक्षण उपसंचालक, (शालेय शिक्षण विभाग), मुंबई (व्यवसाय शिक्षण व प्रशिक्षण संचालनालया मार्फत)
- ११) संबंधित जिल्हा व्यवसाय शिक्षण व प्रशिक्षण अधिकारी (व्यवसाय शिक्षण व प्रशिक्षण संचालनालया मार्फत.)
- १२) कपोल विद्यानिधी ट्रस्टचे कपोल विद्यानिधी ट्रस्टचे जितेन मोदी ज्युनिअर कॉलेज ऑफ सायन्स अँड कॉमर्स, कांदिवली (प.) मुंबई-६७
- १३) निवड नस्ती (व्यशि-४)